

Szerkesztési iroda:
Csik-Szereda
Györgyjakab Márton
könyvkereskedése
hová
a lap szellemi részét illető
közlemények,
előfizetési pénsek és hírdetések kalandók.

CSIKI LAPOK

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI HETI LAP.
MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN.

Előfizetési ár:
Egész évre 4 frt. 80
(Külföldre) 6 frt.
Félévre 2 frt. 40
Negyedévre 1 frt. 20
Hirdetési díjak
a legolcsóbban számítottak
Bélyegdíjért külön minden
beiktatásnál 30 kr.
Nyitott cikkeket
soronként 10 kr-ért közöl-
tetnek.

Felelős szerkesztő: Dr. Bocskor Béla.

Kiadó tulajdonos: Györgyjakab Márton.

FŐMUNKATÁRSÁK: Hochschild Lajos Gyergyóban.

Vitos Mózes a központban.

Embery Árpád Udvarhelymegyében.

Főhívás előfizetésre.

A „CSIKI LAPOK“ június hó 29-iki számával t. olvasóink a negyedik évfolyam első felének utolsó számát vették. Tehát ismét egy félét haladtunk azon uton, melyen komoly akarattal és teljes jógyekezettel törekedtünk szolgálatot tenni a közügynek és különösen Csikmegye minden irányú érdekeinek.

Most, midőn a július—szeptember havi negyedre eddigi feltételeink mellett előfizetést nyitunk: igérjük, hogy programunkhoz hiven, jövőre nézve is mindent el fogunk követni arra nézve, hogy lapunk olvasóközönségének igényei kielégítve legyenek.

ELŐFIZETÉSI FŐLTÉTELEK

Egész évre	4 frt. 80 kr.
Félévre	2 frt. 40 kr.
Negyedévre	1 frt. 20 kr.
Külföldre egész évre	6 frt.

Előfizethetni Csik-Szeredában Györgyjakab Márton nyomdájában, — Gyergyó-Szent-Miklóson Kricsa Péter könyvkereskedésében.

Előfizetések legzélszerűbben postautalvány útján eszközölhetők.

Együttal felkérjük lapunk tisztelt megrendelőit a hátralékos díjak beküldésére, — hogy tetemes kiadásaink fedezhetőek legyenek.

Csik-Szereda, 1892. július hó 5.

A Szerkesztő és a Kiadó.

A CSIKI VASUT.

A csiki vasút kérdése lassanként bár, de mégis döcög megvalósulása felé. Hosszú ideig vajdott és érlelődött önmagában a vasút ügye addig, míg mostan már talán

komolyan lehet róla beszélni. A képviselőházban ugyan egyik képviselőnk minden évben felmelegítette a kérdést, s a miniszter ugyanannyiszor — tett egy sereg általános ígéretet, de a beszédjének magva soha sem volt, mert komoly lépést egészen a múlt évig nem tett semmit. A gyimesi csatlakozás iránti szerződés volt az első akció, de azóta ismét egy év forgott le anélkül, hogy vasútunk előbbre haladt volna megvalósulása felé.

Nálunk Csikmegyében is mélyen hallgatott a közvélemény. Senki sem bolygatta a kérdést, hanem azért mégis bámultunk azon, hogy mégsem épül a vasút. Mintha bizony egy vasút nem kerülne nagyobb áldozatokba és munkába, mint a sült galambnak ismeretes szájunkba repülése. — Igaz ugyan, hogy mi csikmegyeiek a közügyekben és nagy dolgokban el vagyunk kényeztetve, mert mind ezekben nem kell gondolkoznunk, hanem elvégzik helyettünk ezt a megye vezetői. Szépen helyben is hagyunk mindent, a mit ők jónak találnak; sőt az igazat megvallva, azt is megdicsérik, ha semmit sem csinálnak. Így például zúgolódt-e valaki afelett, hogy a vasút kérdésében nem történt Csikmegye részéről semmi. Vagy nyugtalanított-e bennünket azon fontos kérdés, hogy ugyan merre fog a vasút haladni. S ha véletlenül a kormány egy helytelen tervvel, vagy mondjuk egy ki nem elégitő tervvel lépne meg, tehetnénk-e jogosan szemrehányást a megye vezetőinek, hogy miért nem védtek, miért nem erőltették egyik vagy másik irányt.

Most azonban egy budapesti értesítést

kaptunk, a mely szerint már a második akció vasútunk létesítésére nemsokára bekövetkezik. Ugy halljuk, hogy a kereskedelemügyi miniszter július hó közepére a főispánt és alispánt is, valamint a szomszéd megyék fő- és alispánjait egy konferenciára hívta össze, meghallgatni és megtudni az érdekeltesség hangulatát és véleményét. Kétségtelen tehát, hogy e konferencián dől el azon legfontosabb kérdés, hogy a vasút merre vitessék, és így ezen kérdés helyes megoldásától függ az egész megye közgazdasági jövője. Mi a véleményünk e tekintetben a főispánunknak és alispánunknak is, azt nem tudjuk, mert hisz határozottan nem nyilatkoztak eddig. Arra pedig még nem adtak alkalmat, hogy a mások véleményét meghallják. Ez az oka, hogy a konferencia elé egy kis aggodalommal nézünk, ámbar némileg megnyugtató az, hogy a főispánunktól nem lehet eltagadni a nagy dolgok helyes irányának felfogását és az alispánunk is bír elég szívóssággal a már elfogadott iránynak keresztülvitelére. Csakhogy kívánjuk, miszerint visszajövetelük a megye közgazdasági érdekeinek győzelmét jelentse.

Mit kíván a megye közgazdasági jövője? — Egy oly vasút létesítését, mely a megye legnagyobb részét átszelje és érintse. Az egész megye tele van ugyanis oly természeti kincsekkel, melyeknek kiaknázása képezi a feltételét annak, hogy kiemelkedjünk mi is, de különösen gyermekeink jelenlegi szegény viszonyainkból. Már pedig evégből nem elégséges, hogy a vasút átszelje rövid vonalban a megyét, hanem a vasútból Gyezyónak épügy kell kapni, mint

A „CSIKI LAPOK“ TÁRCZÁJA.

—***—

Oroszország a pusztulás útján.

(Egy Tiflisben kelt magánlevélből.)

Az orosz birodalomnál jóval nagyobb birodalomnak is sok lett volna az a temérdek csapás, a mi egy esztendő lefolyása alatt az orosz alattvalókat érte. Néptelenné vált falvak, ugarkan maradt szántóföldek, a vagyonosabb osztálybeliek távozása az inséges nagy városokból, az ipar szünetelése, a kereskedelem pangása megannyi kiáltó jele Oroszország pusztulásának.

Mi más volt itt az élet még tavaly ilyenkor is! A földműveléssel foglalkozók szorongva néztek ugyan a semmi vigasztalót nem ígérő termés elé, de az iparúzó, meg a kereskedő nép csak úgy járták a nisny-novgorodi és az asztrakháni híres vásárt, mint azelőtt. Nyüzsgött az idegentől, a vásárosok tarka tömegétől az odavezető utak minden vonala. Perzsia, Khina szemképráztató portékáival elárasztotta az egész orosz piacot, sőt még Szibéria is ott szerepelt a sátrak alatt terményeivel, a küszöbön álló rossz termés dacára. Muzsikaszó hangzott a pálinkás butikokból s a tallán komédiásbódék körül kíváncsi sokaság tolongott késő éjszakáig. Ezekre a mulató vásáros helyekre ma már alig ismerni rá.

Először a termőföldnek érezte meg mostoha-

ságát a nép; a gabona még kevesebb volt, mint az előző esztendőben. Itt-ott már az őszi hónapokban bekövetkezett a szükség, a mindennapi kenyér hiánya. Egyideig némán tűrte rossz sorsát a bensülött orosz, de a gazdagok megélhetésének és részvétlenségének a látása kihozta a türelméből. A vagyonos orosz urak birtokait nem merte megtámadni, pedig mindenáron ütni és rabolni akart. Ráment tehát a zsidóra. Az elégtelenség érzete a zsidóüldözésben oly megdöbbenő erővel jutott kifejezésre, hogy a kormány szigorú rendszabályok alkalmazása helyett jobbnak látta a zsidóság kiutasítását Oroszországból.

Ezzel természetesen nem lett több a kenyér, és az elégtelenség oka el nem enyészett. Az üldözött zsidókat télközépen kiverték hajlékaikból, s egy-egy batyuval a hátukon elindították a bizonytalan idegenbe, de a földönfutóvá lett emberek, asszonyok, gyermekek sirásába lépten-nyomon belevegült az éhező orosz népek a pajták belsejéből kihallatszó sirása is. Ez így volt az ország legnagyobb részében.

Itt-ott fölhangozott a panasz a kormány ellen. A nagy drágaság miatt néhány hónap alatt koldusbotra jutott intelligens, vagyonos családok bekerültek az inséges néphez, a pajták föld-le alá s lassan-lassan megértették vele, hogy az ország veszedelmének a kormányzás az oka, mert előrelátó, gondos gazdasági és kereskedelmi politika mellett oly vagyonos országot, mint a milyen Orosz-

ország volt, egy két gyöngébb termés nem juttathat a pusztulás útjára. Hihetetlen gyorsan ment át ez a felfogás a köztudatba; de a népek még sem maradt ideje sokáig gondolkozni a kormány mulasztásain, mert az ilyen falvak népét a rendőrség lánczra fűzte és útnak indította a szibériai ölbányákba.

Körülbelül száznegyven helyiséget üritettek ki ily módon, azon a czimen, hogy az ott lakók a nihilistákkal konspiráltak s merényletet forraltak a czár ellen. Egy száznál több főből álló számkivetett karavánról annak idején a nyugateurópai lapok is tudomást vettek. Néhol a rendőrség, meg a katonaság tagjai közül szintén bebörtönöztek többeket, a kormányellenes hangulat titkolása s más, hasonló vádak alapján. De az alattvalók mesterséges elhallgattatása kevesebb helyiséget néptelennített el, mint a hányat az inség kipusztított.

Általános pánik vett erőt a nyomorgó népen a tömeges elfogatások meg megújuló híreire, és ezt a pánikot fokozták a Szibériába tolonczolt, útközben megfagyott vagy lázadás miatt agyonlövöldözött száműzöttekről a rendőrség által tervszerűen, célzatosan terjesztett hírek. Annak, a ki ezeket a híreket hallotta, nem volt kedve a kormányt vádolni. Panaszukat visszafogva várták az irgalmat, vagy titokban egy-egy zsineggel megváltották magukat a nyomorgók a nyomortól. Az éhenhaltak közt annyi volt az öngyilkos nem sokára, hogy az úrjárat orvosai nem győzték az

Fecsiknak és Alsócsiknak is. Vegyük akár az erdőségeket fatermésüket, akár a gyergyói és szentdomokosi hegyek márvány és finomabb épületkő telepeit, akár a megye minden részében levő ásványvízforrásait, vagy a különböző helyeken mutatkozó kőszénrétegeket és a vasérczel telített köveket; ha továbbá nem hagyjuk figyelmen kívül a Hargita hegységben levő különböző ásványokat, valamint az annak folytatásaként csatlakozó erdőkben levő kincseket, rezet, cinóbort stb.: akkor be kell ismerni, hogy a természetnek mindezen pazar áldásait csak úgy hasznosíthatjuk teljes mérvben, ha a vasút mind a három völgyet, a gyergyói, felsőcsiki és alsócsiki völgyet átszeli és ezáltal a két oldalt végig húzódó hegyek kincseit a vasút a közforgalom részére megközelíti és feltárja. Nem elégséges tehát a gyimesi szoroson át a kelettel összeköttetésbe lépni, hanem az udvarhelyi vasúttal való csatlakozáson felül Brassó felé is kell a háromszéki vasúttal összeköttetésbe lépni és azonfelül Gyergyóban legalább Ditróig egy szárnyvonallal is bírni. A vasút kérdésének csupán ezen megoldási módja az, mely biztosítja a megye közgazdasági jövőjét s azért mindenképpen oda kell törekednünk, habár esetleg áldozatok árán is, hogy mostan és pedig egyszerre létesüljön ezen egész hálózat, mert bármelyik résznek elhagyása, vagy csak elhalasztása is egyenlő az illető vasútvonalnak végleges eljuttatásával.

Nem vindikáljuk magunknak azt, hogy e kérdésre fel kellene hívni a fő- és alispán figyelmét; azt sem akarjuk, hogy netán ellenkező eszméket felejtsek, de arra már határozottan kérünk, hogy a döntő körök előtt is hangsúlyozzák, miszerint Csikmegye érdekei nemcsak speciális megyei érdekek, hanem országos érdekek s úgy az általános közgazdasági, mint a magyar nemzeti állami szempontok megkövetelik a kormánytól, hogy a csiki vasúttal szemben ne garaszkodjék, hanem tegye meg mindazt, a mit a székelységnek ezen erős vára megérdemelt.

LEVELEZÉS.

Ifjúsági estély.

Csik-Szentmárton, 1892. július 4.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az alábbiaknak becses lapjában való szives közlését tisztelettel kérem.

A csik-szentmártoni ifjúság f. hó 3-án, vasárnap, minden tekintetben nagyszerűen sikerült erdei

erőszakos halállal kimultak számbavevését és külön kimutatását; ezért az ilyenekről pontos adatai maig sincsenek az államnak.

Tavaszi elhullt, némely gyümölcsét meghozta már a nyár, de azért még mindig tart a drágaság és az általános éhség. Tiflis és Eriván városok környékén oly kevésbe veszi a nép a Káspi-tó felől fenyegető kolerát, mintha nem is az öldöklő, hanem a megszabadító angyalt látná benne. Pedig ha a kolera kitörne, alig vihetne véghez nagyobb pusztítást, mint a melyet az éhínség okoz maig is.

A nomád-kalmukok, a doni kozákok vidékén alig lézeng egy pár szegényes falu; a többiben füresek az ólak, műveletlenek a mezők, térdig ér a burján és a fű az utcákon. Tizenöt kormányzásban hasonló állapotokat lehet tapasztalni. És ebben a tizenöt kormányzásban, a mely Oroszország óriási területét öleli fel, az idén sem várnak termést. Ha egyetlen rossz termés, a milyen a múlt esztendei volt, ily messzire vitte az országot a pusztulás útján, jóvá sodorja majd egy újabb esztendő alatt a most következő, második rossz termés?

kirándulást, „Juliálist” rendezett. Kedvező időben, vidám hangulatok között a közeli erdők egy regényes fekvésű részén telepedett meg a mulató közönség a délutáni órák elején, hol az ifjúság csakhamar tánczra perdlővén, késő este lett mikor távozásra gondoltak. A mulatságnak folytatása is volt az iskolának erre az alkalomra szépen feldíszített termében és reggel felé mindenki egy kedélyesen töltött napnak kedves emlékével távozott. A jelenvoltak közül a következőket sikerült feljegyezni.

Asszonyok: Antal Józsefné, Baka Jánosné, Benke Sándorné, Basa Mihályné, Cseh Vilmosné, Gondos Istvánné, Csabó Józsefné, Márton Ferenczné, Nagy Józsefné, Nagy Sándorné, Péter Balászné, Rézseg Lajosné, Ringel Józsefné, Sántha Balászné, Sándor Izsákné.

Lányok: Antal Ida és Róza, Apor Teréz, Basa Róza, Becze Teréz és Rózsika, Gondos Ilona, Márton Anna, Ilona és Erzsike, Miklós Mariska, Nagy Ida, Rézseg Anna, Berta és Teréz, Sándor Róza, Anna és Vilma.

Sándor László.

Estély a remetei tűzkárosultak javára.

Ditró, 1892. jún. 30.

Tekintetes Szerkesztő ur!

F. hó 19-én Vendl Aladár helybeli polg. isk. igazgató ur, Szathmáry Mariska kisasszony szives közreműködésével — egy zongora-estélyt rendezett — a remetei tűzkárosultak javára, melyről legyen szabad egy pár szóban a következőket tudomására adnom és egyszerűen kérem, hogy becses lapjának a legközelebb megjelenő számában közzé tenni sziveskedjék.

Az estélynek — egyébiránt — egy kissé más célja is volt. Nevezetesen, Vendl Aladár, mint zenetánc mutatta be tanítványának 3 év alatt elért technikáját, s meg kell valljuk, hogy a nagy gonddal, figyelemmel és meglepő ügyességgel előadott zónaták és magyar ábrándok a legjobban sikerültek s a hallgatóságok nagy élvezetet is nyújtottak. A működőknek — a jelenvoltak — tőlük kitelhető módon iparkodtak is elismerésüket nyilvánítani.

Az erkölcsi siker mögött nem kevésbé maradt vissza az anyagi is, mert az estély tiszta jövedelme a felülfizetésekkel együtt 84 frt 48 krt tesz.

Felülfizettek: Csiki Dénes, Blága Imre, Kopacz Jakab, Riemer Ede, Krisztián Antal, özv. Laurenczy Jánosné, Csató István, dr. Szilvássy János, Veress Sándor, Takó János, Kopacz Istvánné, Bajkó Mátyás, Lázár János és Fülöp István 1—1 frtot; Keresztes István, Borka Lajos 50—50 krt; Keresztes Gergely 30 krt és dr. Fejér Dávid, Puskás Alajos, Puskás Ferencz urak 2—2 frtot, melyért ez uton is köszönetet nyilvánítnak.

Fogadja tek. szerkesztő ur kitünő tisztelettel nyilvánítnak.

Egy jelenvolt.

Filérestély.

Csik-Szereda, 1892. július 3.

Ha az ember jól meggondolja a dolgot, a tűzvész, árvíz, jégeső és egyéb elemi csapás nem is éppen valami rossz. Rossznak mindenesetre rossz azokra nézve, a kiket közvetlenül sújt a csapások szörnyű keze; de igen sokszor egyik ember kára, a másiknak haszna.

Midőn a tűz gyomra valamely községben fölemeszt minden fölemészthetőt; vagy midőn az öreg föld erei kidagadnak a záporoktól és a piszkos hullámok ezrek meg ezrek zöldellő reményeit mosásuk el: megjelennek az éhségtől, kétségbeeséstől földült, szálnalmas arcok. De ugyanakkor megjelenik a jótékonyág angyala is legtöbbször bálí vagy más estélyi öltözetben. Megindulnak megyeszerte, országszerte a jótékonycélú bálók, estélyek, tánczvigalmak, hangversenyek, meg Isten a megmondhatója, miféle dárídós mulatságok. A közönség ilyenkor a maga hasznára másnak kára következtében tódul, hogy kivegye részét a jótékonycélból.

Szegény remeteiek! Soha se gondolták volna, hogy a megyebeli polgártársaik és polgártársnőik annyira szívőkön viseljék sorsukat. Hamarjában két mulatságot rendeztek a javukra Csikszeredában. S ha nem csurrant is, de csüppent. Tánczoltunk és jótékonycélú cselekedtünk. Aztán még mondja valaki, hogy a mai világban rideg önzés bitorolja a sziveket, mikor lám mindenki hogy tódul a jótékony mulatságokra. — Kiváltképpen pedig arra, (?) a melyről a szerkesztő ur megbízásából jelenleg be kell számolnom.

Julius 2-án a jótékonycélú néhány nemtője állt össze, hogy a remeteiek javára hangversenyezzon és tánczoltjon. Meghívtak mindenkit, szépen egybeállították a műsort és megnyitották a Csillag-szálló nagy termét: tessék besétálni! De sokan voltak a hivatalosak, kevesen a vállalkozók.

Ugy háromnegyed 9 tájt odaszólok Élthesné kollegámhoz, a hangverseny lelkéhez: „Nagysád, ugy látom gyéren leszünk.” — „Hagyja csak, megszapordunk mindjárt.” — „Megszaporodtunk. Jött annyi jövő nemzedék, azt hittem, mindenkit elsőpörnek. Körölyvették a színpadot, elleptek minden üres tért, csak ugy nyüzsgöttek. Hanem a mostani generáció bizony-bizony gyéren jött. Eljött a kilencz. Csengettek. Felhúzták a kurtinát. Kezdődött a verseny. A közönség tapsol, a szereplők hajlonganak, a virágcsokrok hullanak, a jövő nemzedék lelkesül — és lábatlankodik.

Hogy is ment végbe a hangverseny? Mert hogy a közönség tapsol, a szereplők hajlonganak, a virágcsokrok hullanak, a jövő nemzedék lelkesül és — lábatlankodik, azt az is el tudja gondolni, a ki ott nem volt. De már azt nem, miként ment végbe a hangverseny. Pedig ugy szeretném lefesteni, hogy az is lássa, ki nem látta, hadd sajnálja, miért maradt otthon.

Hát kérem szépen, először is két rózsaszín ruhás (Rose à la France) hölgy repült fel a pódiumra. Bennük jelent meg a jótékonycélú nemtője. Zongoráztak szépen, elandaltólalag. „Entrainante” volt a címe annak a műnek, melyet kecses ujjakkal kivertek a zongora mélyeséges öbléből. Entrainante annyit jelent magyarul, hogy elragadó. Elragadó volt a zene is, meg a két játszó is. Taps. A második pont volt Balló Gábor éneke, a ki búsongó dalokat énekelt szép bariton hangon. Taps.

Utána Élthes Jakabné szavalása következett, a ki Jókai melodramját mondta el. A szavalt hatásos volt. Taps volt bőven.

Felváltotta a pódiumon őt Finum Rózi szerepében Biálsiné Ida, Sándoréban Péter Árpád. Egy jelenetet játszottak el a „Falu rosszá”-ból; játéku, énekük egyaránt jó volt. Biálsiné Finum Rózi mókázásait, Sándor visszaesésbitgatását igen ügyesen ábrázolta, dalai nagy hatást keltek, ugy, hogy nyílt színeu kitapsolták.

Egyike volt a legérdekesebb pontoknak az a duette, a melyet Élthesné és Nagy Gyula játszottak; amaz zongorán, emez gordonkán. A játék minden tekintetben precíz, összhangzó, eleven volt. Megérdemelték az élénk tetszésnyilvánítást.

Dr. Kovács szavalta Riza dalát s midőn a jeles szavaltat megújrazták, e következő rögtönzött verssel állott elő

C S I K S Z E R E D A.

Bérezes Erdély kelet részén
Egy kis várost ismerek én.
Kedves város, csinos város,
Takaros és barátságos.

Paradicsom a vidéke,
Bérezes Erdély büszkesége,
Körülötte hegyek völgyek
Váltakozva kergetőznek.

Lakossága székelyfajta.
Gazdag, fürdik tejbe-vajba;
A vendéget jól fogadja,
Nyitva mindig az ajtaja.

Szép lányok ott bőven vannak,
Szívet-leket elragadnak,
Szűkek, barnák és feketék,
Házasodni ott szeretnek.

Az asszonyok nem kaczerák,
Mind kedvesek, mind csinosak,
Nem fog rajtok férfi-ármány,
Kezökben a papucs-kormány.

S a férfiak mit tehetnek?
Beállanak ellenzéknek;
S míg túrik a női jármot,
Atkozzák a kormánypartot.

Hejh! de ennyi erény mellett
Hogy maradna el a vétek?
Kis városok nagy hibája,
Mit nem vesznek vétekszámba?

Elmondjam-e? Vagy hallgassak?
Tanácsul önök mit adnak?
Elmondom, de csak titokba,
Aztán senki szét ne hordja!

Ama város nagy hibája:
Ki-ki a más bűnét látja,
Lesik-nézik vizsgaszemmel
A mit mivel embertársuk.

S akármit tesz bárki fia,
Mind kutatják, ugyan mi a?
Sugdosás kél rögtön szárnyra,
Belévegyül a gáncs árnya.

Mit az ember négyszem között
Nagy titokban mással közlött,
Dehogyan marad meg titokban,
Repül tova villámgyorsan.

Mihelyt több nő összekerül,
Foly szaporán szüntelenül
A szapulás, embermosás,
Mende-monda újságolás.

Folytassam-e? Nem folytatom.
Lám! magam is pletykálkodom.
Megmondjam-e város hol van?
Elárulom: Csikországbán.

A programot Graef Honka éneke fejezte be. Hangja még nincs ugyan kiforrva, de kellő gyakorlat meg fogja adni hangjának a simaságot. Az ének így is tetszést aratott.

Miután megadatott a szellemnek, a mi a szellemé, megadtuk a testnek is, a mi a testté. A fölmelegült levegőben felpézdült az ifúság vére, tánczra kerekedett s oly tüzzel kapta a tánczot, hogy még az idősebbek is tánczra kerekedtek. Tartott is a táncz virradtig.

A női rendezőkar melynek Endes Ida urhölgy volt a vezére, mindent megtett a mulatság érdekében, a mit csak tehetett. De a meghívottak meglehetősen hidegséget mutattak iránta, a mit két oknak lehet betudni. Egy az, hogy sokan furdőre mentek, másrészt az, hogy a napokban beállott hűvös idő lehűtötte bennük a kedvet. Akármilyen volt az oka, bánhatják, hogy nem jöttek el; azoknak pedig, a kik eljöttek, legalább úgy hiszem, nem volt okuk megbánni, hogy résztvettek. *Zsügödy.*

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Lapunk jelen számának szépirodalmi melléklete** közébejött akadályok miatt ez alkalommal elmaradt. E miatt t. olvasóink szíves elnézését kérjük. Jövőre utánpótoljuk.

— **Adakozás a madéfalvi emlék-alap javára.** Szárazajta községéből Kolumbán János jegyző ur a 312., 313. és 314. számú gyűjtő-ívek kíséretében 92 krt küldött lapunk kiadóhivatalához. — Csik-Dánfalváról Székely András, Antal Gergely és Gál Márton urak a 103., 104. és 105. számú gyűjtőíveken összesen 25 frt 99 krt küldtek. A 103. számú gyűjtőíven adakoztak: Dánfalva község 5 frt. Székely András 1 frt. Both Mátyás 50 krt. Pál Sándor 40 krt. Bodor Ferenczné 30 krt. Kalmár János, Both Ignác, Kajtár Albert, Both Márton, id. Albert József, Horváth Mátyás, Horváth István, Pál István, Antal Ferencz, özv. Szöcs Jánosné és Balázs András 20—20 krt. Szöcs Ignác 10 krt. A 104. számú gyűjtőíven: Szöcs István és Bálint Ignác 50—50 krt. Szöcs Ferencz és Szöcs Jánosné 40—40 krt. Zsigmond István 30 krt. Kovács Elek, Gál János, id. Both András, Lukács Antal, ifj. Antal István és Szöcs János 20—20 krt. Blága Salamon, Both Alajos, Bálint István, ifj. Both István, id. Mészáros József, id. Both Márton, László Ferenc, Blága István, Bálint Ábrahám, Lukács Albert, Bőjte László, Kajtár János, Abos Félix, Pap Ferencz, Bartalis Lajos, Imre Mihály, Incze János, Imre Ferencz, Imre István, Imre Ignác, Csutak László, ifj. Albert József, Csutak Lajos, Antal István, Szöcs János (bogyó), Eröss György, Simon András, Boér Antal, ifj. Fülöp Imre, Antal Illés, Kristóf Mátyás, Gergely, Fülöp Antal, Antal József, Szöcs István (bolan), Fülöp Ignác, Gál Ábrahám (dobos), Zsók József (sas), János István ifj. Süket István, ifj. Csáki Albert, Zsók Ignác, Ambrus András, Csáki Mátyás, Tibula Ferenczné, ifj. Tibula Ferencz, Bőjte Márton, Kristóf Albert, Bőjte István, ifj. Bodor Ferencz, id. Zsók József és Kajtár Albert (gergő) 10—10 krt. Szöcs István (bagós), Kajtár Antal 9—9 krt. Pál Ferencz, Gál Mihály, Both Sándor, Both István, Gál István, Gál András 5—5 krt. Kajtár András, Jakab Simon és Fülöp Ábrahám 4—4 krt. Gál Sándor 3 krt. Antal Péter és Fülöp András 2—2 krt. A 105. számú gyűjtőíven adakoztak Szabó Gergely 1 frt. Gál József, Zsigmond Albert, Bodor József, Bodor József, Dobos József, Kajtár Benedek, Kajtár Ignác, Gál János, Csáki József, Paláncz Sándor, Csáki Ábrahám 20—20 krt. Ferencz Albert, Kajtár Tóbiás, Gergely László, Ábrahám József, Bálint Ferencz Zsigmond Aron, ifj. Zsigmond Albert, Boér Jánosné, Gergely József, Kajtár Ábrahám, Gál Márton (esküdt), Szabó Mátyás, Gál József (savó), Pál György, Kajtár György (tejer), Pál Ábrahám, Csáki János, Tamás Ferencz, Tamás András, Albert László, Abos Illés, Both Márton, Abos Péter, legifj. Gál József, Abos Gergely, Gál Alajos, Kajtár Ferencz és Csáki István (Kopacz) 10—10 krt. Pál István és Szabó Márton 14—14 krt. Szabó János és ifj. Szabó Ferencz 8—8 krt. Zsók Márton 6 krt. Blága Péter, Kristóf András, ifj. Csáki József, Kajtár Alajos, id. Eröss István, Szabó Péter és Gál András 5—5 krt. Kristóf Illés, Ábrahám János, Ábrahám András, Dobos Albert, Csáki István, Kajtár Ferencz és Bálint József 4—4 krt. Boér Péter 3 krt. Kajtár Sándor, Süket István, és Kajtár Péter 2—2 krt. — **B r a s s ó b ó l** P. Lakatos Kornél zárdafőnök urtól kaptunk az 582. számú gyűjtőíve kíséretében 20 frt 30 krt. Ezen íven adakoztak Bocskor Ádám, B. Engelvárt, Dr. Vajna Guoné, Balázs András, Barácsy Sándor, Möller, Buslig József, Jaschik Gyula, Vargha Ferencz, Dr. Vajna Gábor, Haluskay Vilmos és P. Lakatos Kornél 1—1 frt. Papp Ferencz, Jánó Lajos, Czinege István, Haluskay András, Fink Adoltné, P. Kassay Hugolin, Dr. Biliszky Lajos, Schwörer Seb., Weber Gyula, Haluskay Ferencz és Nagy Miklós 50—50 krt. Zajzon János 30 krt. Józsa Mihály, Nagy

Gyula, Dánér Abel, Balázs Péter, Müller Ferencz, Simon Jenőné, P. Andrásy Rafael, H. Rácz Szerk. özv. Einzig Berta, Lengyel József, Spaller József. Barabás Sándor 20—20 krt. Nagy Ferencz 10 krt. — **K á s z o n - U j f a l u b ó l** Tódor János ur az 58. számú gyűjtőíven 1 frt 20 krt küldött Ezen összeghez járultak: Tódor János 50 krral Kovács Bálint 40 krral. Szotyory Dániel 30 krral. Lapunk jelen számában nyugtázva van:

48 frt 41 kr.
Az eddigi gyűjtés összege: . . . 856 frt 07 kr.
Főösszeg: 904 frt 48 kr.

Azaz **K i l e n c s z á z n e g y** frt 48 kr. Fogadják a buzgó gyűjtők és nemes szívű adakozók a szent ügy nevében leghálásabb köszönetünk kifejezését.

— **Nyugalomba vonult csendőr főhadnagy.** Sieber István csendőr főhadnagy, a megyénkben és Udvarhelymegyében elhelyezett csendőrségi szakasz parancsnoka nyugalomba vonult és városunkat — mely hosszú ideig állomáshelye volt — mult hó 30-án hagyta el. Itt körünkben teljesített hosszas szolgálata alatt kiváló szakértelemmel és páratlan pontossággal töltötte be hivatalos állását, megnyerő modorával és finom alkalmazkodásával míg egyfelől számos jó barátot szerzett, addig másfelől kiérdemelte a köztisztviselő és közbecsülést. Eltávolozásával a csendőrség egy derék tisztet, alantosai egy humánus előjárót, társalmunk pedig egy jeltes és derék férfit veszített. A közszeretnek, melyben körünkben részesült, feltűnő bizonyítéka, hogy azon alkalommal midőn városunktól végleg búcsút vett, városunk előkelő köreiből mintegy 8—10 kocsi számos jóbarát és ismerős kísérte ki egész a vármegye határszélig. A mint értesültünk, a széptelenségű, munkabíró és önértékes férfit a névtelen feljelentések folytán bekövetkezett zaklatások keserítették el s hogy ezektől megszabaduljon, saját maga kérte nyugdíjaztatását. Ha így áll is a dolog, szolgájon neki elégtételt a jól teljesített kötelesség megnyugtató öntudata s a mellett azon körülmény, hogy mindazok, kik őt ismerték tisztelettel és szeretettel fognak rája visszaemlékezni. Mi részünkről a nyugalomba vonulás alkalmából szerencsét, meglegeledést és boldogságot kívánunk!

— **Egy ember 40 alakban.** Valóban ritka élvezetes estét töltöttek el azok, kik folyó hó 3-án a Hutter-féle nyári színházat felkeresték, a hol azon estén B. Polgár Gyula jellemkomikus és jeles imitátor mutatta be a különböző alakok felvételében igazán páratlan képességét és minden tekintetben művészi színvonalon álló produkcióit. Polgár Gy. nemcsak azokat sokszor sikamlós és még többször drasztikus eszközököz, melyekkel az ilyen alakításoknál az orfeumok és zenekörök deszkáin igyekeznek hatást elérni; az ő sajátos művészetét jó izlés és választékoság jellemzi s talán éppen ebben rejlik sikerének titka. Első megjelenése a színpadon szerény, mondhatni igénytelen, a mint azonban kezd belemelegedni, magával ragadja a közönséget is s második, harmadik alakításánál minden oldalról felhangzik a taps és a zajos tetszés nyilvánítás. A különböző alakok bemutatását az elcsapott, de nagyra látó fodrász-legényvel kezdte meg s gyors egymásutánban következtek: Romeo, a lyrál szerelmes, a drámai hős, az intrikus, az ájtatos, a fősvény, a börzealkusz, bécsi poltiikus, a budapesti bankár stb., mindannyija igazán jellemző és kiválóan sikerült alakításban. A hatás azonban akkor mutatkozott a legnagyobb mértékben, midőn a mormon pap alakját állította elének, ki hittel az állítólag volapük nyelven predikációt intez. Ez a részlet igen találon jellemezte a Polgár Gyula igazán bámulandó művészetét. A predikáció szövegét az atóca betűi képezték azon sorrendben, a hogy azok egymás után következnek. És mégis arczjatek, gesztus és hangindulások által egy teljesen érthető predikáció mondatot el előttünk a textus felvételétől kezdve intő, buzdító, dorgáló, fenyegető és megvigasztaló részleteivel a maga egészében. Színtén hatásos részlet volt midőn a „Képeddel alszom el” kezdetű dalban a különböző zeneszerzők iskoláját s annak irányát mutatta be. Kezdte Fűredivel s nyomban egymás után következtek Verdi, Offenbach, Strauss, Soupe, Erkel, Metra, Wagner és végül Polgár Gy. midőn a dal Verdi-féle motívumok szerint énekelte, egy teljes regiszterű verkit hallottunk; igen jellegzetes volt az Offenbach kedves, fűlbemászó zenéje, a Strauss valczeres stílusa, Soupe indulója, de a többiek felett kimagslott a Wagner-féle zene bemutatása. A részlet csattanósan végződött a Polgár Gyula kompozíciójával „Mégis h. . .” A produkció második szakaszának elején a színpadi gyors alakítást mutatta be. Midőn Battyányt és Kossuthot ábrázolta, percenkig tartó tapsvihar keletkezett. A szépszámu és intelligens közönség teljesen meglegeledve hagyta el a színházat.

TANÚGY.

A polgári leányiskola zárúnnapja.

Csikszerecs, 1892. július 2.
A csikszerecs polg. leányiskolában, mely a megyénk ölen álló férfiak böles intézkedése folytán, bennlakással összekötött nevelő intézetet is foglal magában, a mult hó 27- és 28-án tartattak

meg a vizsgálatok, a melyeken igazán öröm volt hallani, hogy mily értelmes, szabatos feleleteket adtak a növendékek. 29-én hálaadó isteni tisztelet volt, mely után a leányiskola szép épületének dísztermébe gyűlt össze az iskolaszéki tagok, szülők, tanügybarátok nagy és intelligens közönsége, hogy meghallgassa a zárúnnepélynek ugy zene és ének darabokat, mint magyar, francia és német szavaltokat jelző 30 számú programját.

Lapunk szűk tere nem engedi, hogy minde-nyik számot érdeme szerint külön méltassuk, de az összehatás jelzése végett joggal elmondhatjuk, hogy minden egyes számnak előadása után, míg egy-résztől a szülők arczáról szinte visszatükröződni látszott az öröm s az a jól eső megnyugvás, melyet leányaik tanítása és tanulása iránt érezhettek, addig a közönség többi része élvezettel s mintegy csodálkozva hallgatta, hogy az alig 9—13 éves növendékek mennyi jártassággal és értelemmel, mily preczizen és bizonyos művésziességgel zenélik és szavalják még a nehezebb darabokat is.

A díszteremben elhelyezett asztalokon és falakon voltak kirakva, felfüggesztve a kézimunkák és rajzok, melyek mindenike arról tett újabb bizonyosságot, hogy a tanítás e téren is kitűnő szakértelemmel és eredménnyel vezetettik, nagyon éles finomsággal össze tudván egyeztetni a csinosat a hasznos és szépséggel.

S hogy a vizsgálatok és zárúnnepély minő eredményt képvisel, arra nézve csak reprodukálni akarjuk a legilletékesebb férfúnak, a megyei iskolaszéket képviselő Madár Imre főjegyzőnek nyilatkozatát, melyben a hallott és látott dolgokról nagy dicsérettel emlékeztet meg, teljes meglegeledést fejezte ki, a mi mindenestire nemcsak a helyesen vezetett és alkalmazott tanítás irányának és módjának bizonyítéka, hanem jele egyúttal annak, hogy a mi székely leányaik is bírnak — ha alkalom adatik reá — kellő tehetséggel és szorgalommal elsajátítani a magasabb kiképzetés által nyújtott műveltséget. — S kell-e külön hangsúlyozni, hogy nálunk, a mi társadalmi és anyagi viszonyaink között általában véve is mekkora előny, mily jótékony hatás háramlik női nevelésünkre az életet illetőleg azáltal, hogy módjában van a siker biztosított volta mellett, olcsón és könnyen hozzáférhetőleg megszerezni az életre nézve oly szükséges műveltséget?

S bár nagyon természetesen a megyét illeti e téren az érdem és hála, hogy t. i. ez intézet szervezésével kulturális állapotunk végtelen nagy hasznára egy hatalmas tényezőt teremtett, mégis vétenénk az igazság és méltányosság ellen, ha az iskolánál tapasztalt eme szép eredményeknek közvetlen okát nem a tanításban keresnők. Főérdem illetően meg e tekintetben első sorban az igazgatót, özv. Lukatos Jánosné, ki fáradságot nem ismerő ritka buzgalommal és tapintattal vezeti az intézetet, erős és nélkülözhetetlen támogatással bírván tanítónkban, kiknek kitűnő szakképzettségét és hivatásuk iránti lelkiismeretes buzgalomát a vizsgák és zárúnnepély sikerült volta fényesen bizonyítja.

A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium.

Ezen jeles és a székelyföldi katolikus részére rendkívül fontos kulturális tejesítő intézetéről, a kezünkhöz jutott mult tanévi értesítő alapján, kötelességünknek tartjuk megemlékezni. Azt hisszük, hogy ezáltal szolgáltatunk tesztünk lapunk olvasóközönségének, mely megyénk egyetlen főiskolája iránt minden időben melegen érdeklődött és ezen érdeklődésének ezen intézet által rendezett mozgalmaknál több alkalommal kiváló kifejezést is adott.

A csiksomlyói főgimnázium az utóbbi években úgy tanerők, mint igazgatók tekintetében olyan színvonalra emelkedett, hogy az ország legjelesebb hasonlirányú főiskoláival is kiállhatja a versenyt. Bizonyítja ezt egyfelől azon körülmény, hogy az ezen intézetből kikerült végzett növendékek bárhol is igen jól megállják a helyüket, — másfelől pedig az, hogy a főgimnázium népessége pár év óta feltűnő arányban szaporodik.

A lefolyt 1891. tanévben a tanári kar, — Bándi Vazul igazgatóval élén, ki állomását e tanév elején foglalta el, — állott 8 rendes, 3 helyettes és 1 rendkívüli tanárból, tehát összesen 13 tanerőből.

A tanulók összes létszáma a tanév elején volt 211, a tanév végén 222, évközben kimaradt 9. A tanulók osztályonként következőképp osztottak meg: A tanév elején az első osztályban volt 65 tanuló, a másodikban 35, a harmadikban 45, a negyedikben 16, az ötödikben 23, a hatodikban 20, a hetedikben 13 és a nyolcadikban 14. A tanév végeig az első osztályból eltávozott 2 tanuló, a másodikból szintén 2, a harmadikból, negyedikből és hetedikből 1—1, és a hatodikból 2.

A tanulók összes létszámából származási hely tekintetében Csikmegyére esett 171, Abauj-Tornamegyére 1, Alsó-Fehérmegyére 3, Beszterce-Naszódmegyére 1, Brassómegyére, Maros-Tordamegyére és Szibenyemgyére 2—2, Budapestre, Fogaramegyére, Hunyamegyére 8, Szolnok-Dobokamegyére 1—1, Háromszékemgyére 27 s végül Udvarhelymegyére 8 tanuló.

Magaviseletre nézve az első osztályban volt 61 jó, 2 szabályszerű, a másodikban 29 jó, 4 szabályszerű, a harmadikban 40 jó, 4 szabályszerű, a negyedikben 14 jó, 1 szabályszerű, az ötödik osztályban 23 jó, a hatodikban 18 jó, a hetedikben 11 jó, 1 kevésbé szabályszerű, a nyolcadik osztályban 14 jó.

Előmenetel tekintetében az első osztályban volt 6 jeles, 16 jó, 29 elégséges és 12 elégtelen, — a második osztályban 5 jeles, 15 jó, 11 elégséges és 2 elégtelen, — a harmadik osztályban 6 jeles, 15 jó, 19 elégséges és 4 elégtelen, — a negyedik osztályban 2 jeles, 3 jó, 9 elégséges és 1 elégtelen. — az ötödik osztályban 5 jeles, 11 jó 5 elégséges és 2 elégtelen, — a hatodik osztályban 2 jeles, 11 jó és 4 elégséges, — a hetedik osztályba 1 jeles 4 jó és 7 elégséges.

Jeles osztályzatot nyertek az első osztályból: Lakatos János, Sándor Gábor, Dóczy Kálmán, Klára András, Botár Béni és Csedő András; a II. osztályból: Antal Dénes, Pitter Ferencz, Daradics Félix, Potovszky András és Nagy Károly; — a III. osztályból: Korber Ernő, Tóth Vilmos, Bándi Ignác, Gábor József, Becze László és Veres Árpád; a IV. osztályból: Böjthy Andor és Imets János; az V. osztályból: Cziko István, Glósz Ernő, Kászoni Alajos, Ferenczi Gyula és Páll Lajos; a VI. osztályból: Lukács Vilmos, Sárpáti Ferencz és Gál Gergely; a VII. osztályból: Gál Ádám és a VIII. osztályból: Petres János.

Érettségi vizsgálatot állott 14 növendék, még pedig 12 rendes és 2 magán tanuló. Ezek közül érettnak nyilvánított: jelesen 2, jól 8 és egyszerűen 4.

Pénzbeli jutalmat nyertek: Dobos András, Finta József, Petres János VIII-ik, Gál Ádám VII. osztályos, Sárpáti Ferencz VI. osztályos, Cziko István V. osztályos és Székely Lajos III. osztályos tanulók. Könyvjutalmat nyertek Kászoni Alajos és Kovacs Zsigmond V. osztályos, Böjthy Andor, Imecs János IV. osztályos, — Bándi Ignác, Becze László, Bartha Balázs, Bálinth János, Gábor József, Korber Ernő, Márton Gábor, Tóth Vilmos, Veres Árpád III. osztályos, Antal Dénes, Daradics Felix, Pitter, Nagy József, Potovszky és Erős József II. osztályos s végül Bálinth Péter, Berde Béla, Bodó Ferencz, Bogdán Ágoston, Botár Béni, Csedő András, Dóczy Kálmán, Gábossi Dénes, Klára András, Lakatos János, Sándor Gábor és Veres Domokos I. osztályos tanulók.

A tanulók egy része a szemináriumban, más része az internátusban volt elhelyezve, a harmadik rész azonban a szülői házból látogatta az iskolát.

A szemináriumban a növendékek Bándi Vazul régens és Nagy István szubrégens felügyelete alatt állottak. Volt közülük 36 nyilvános, 13 magán alapítványos, 25 fizetéses és 4 szervitor tanuló. Az alapítványos és fizetéses tanulók az évi teljes ellátásért személyenként 92 frtot fizettek. A finnveldel igazgató előterjesztésére a szeminárium felszerelése céljából a magán-alapokból 560 frt 4 kr, az ösztöndíj-alapból 1062 frt 06 kr lett kintalva. A felszerelések a jövő tanév elején meg fognak történni s így a szeminárium a jövő tanévre egészen a modern pedagogia követelményei szerint lesz berendezve.

Az internátusban Bándi Vazul igazgató és Bodosi Lajos felügyelő tanár vezetése mellett az elmúlt tanévben 82 növendék nyert lakást, fűtést és világítást. A növendékek ezekért és kaucezió czimen évi 7 frtot kötelesek fizetni, a szervitor-növendékek pedig, kik közé szegény sorsu és jó magaviseletű növendékek vétettek fel, évi 2 forintot.

Az internátusban a tanulók élelmezése csoportonként történik. Ilyen csoport van 9, melyek részére a szervitor-növendékek 4 kifőző háztól szállítják be az ebédet és vacsorát. A szervitorok ezen szolgálatukért ingyen ellátásban részesülnek. A csoportok tagjai felváltva 1-1 hétig tartoznak élelmezni az egész csoportot a szülők által közösen és előre megállapított élelmi szerekkel. A kifőzőnőket az előjáróság ellenőrzi és gondoskodik, hogy eledelük egy minőség, mint mennyiség tekintetében kifogástalanok legyenek.

A könyvtárak és szertárak a lefolyt tanévben is igen szépen gyarapodtak.

A főgimnázium kebelében volt: dalkör, ze-

nekar, és önképzőkör is. Az utóbbi Fülöp Árpád rendes tanár vezetése alatt állott, a tisztségek azonban az ifjuság közül választottakkal voltak betöltve. Az önképzőkör egész év folytán tartott 13 gyűlést. Ezeket bírálatra került 97 mű, melyek közül 11 prózai és 25 versdolgazatot fogadott el a bíráló bizottság. A kör 3 szépirodalmi lapot és az akadémiai értesítőt járatta. Évfolytán megünnepelte Széchenyi emlékeztetést és ünnepet szentelt márczius idusának is.

A dalkör és zenekar Korber Imre rendkívüli tanár vezetése mellett résztvett több ifjusági és más a községben rendezett ünnepélyen. Ugyancsak Korber Imre tanította a francziányelvet is, mint rendkívüli tantárgyat.

Az ifjuság a téli időszakban vásár- és ünnepnapokon, az év többi szakaiban mindennap megjelent a szentmisén. Vasár- és ünnepnapokon az exhortátor az isteni tisztelet előtt az ifjusághoz szent beszédet intézett. Az egész év folyamata alatt az ifjuság négyszer gyönt és áldozott. Részt vett ezenkívül a szokásos egyházi körmenetekben, a Szent Antal tiszteletére tartott áhítatosságokban és a Mária ünnepeken.

Megünnepelte az ifjuság a fennebb említettekben kívül Szent Katalin napját és a koronázás 25 éves évfordulóját.

A görög nyelvet az V-ik osztályból nem tanulta 3 növendék, ezek e helyett a görög nyelvet pótló irodalmi olvasmányokkal és szabadkézi rajzzal voltak elfoglalva.

Még megemlítendőnek tartom, hogy a főgimnázium mellett meteorologiai észlelde is volt berendezve. Az észleléseket Bándi Vazul igazgató végezte Petres János VIII. o. tanuló segédkezése mellett.

A jövő tanévre a tanulók felvétele folyó év szeptember 1, 2, és 3. napján történik. A pótló, javító és felvételi vizsgálatok folyó évi augusztus 31-én tartatnak meg.

Az értesítő elején Fülöp Árpád főgimnáziumi tanárnak „Csiksomlyói misztériumok című szerfelett érdekes értekezése foglal helyet.

Iparkamarai közgyűlés.

Maros-Vasárhely, 1892. június 28.

A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara június hó 27-én ez évi 6-ik teljes ülését tartotta meg.

Tauszik B. Hugó elnök az ülést megnyitván, szomoruan emlékezett meg báró Bánffy Zoltan, Marostordavármegye volt főispánjának elhunytáról, a ki a kamara megalakítása körül is, mint kormánybiztos, kiváló érdemeket szerzett. A kamara ez ülésből az elhunyt özvegyéhez részvét-
ratot intézett.

Az elnöki közlések során bejelentettek a következő ügyek: A kamarai illetékek május hó végével oly kedvezően folytak be, hogy a kamarának jelenleg 7-300 frt fölöslege is van. A kamara ezuttal köszönetet szavazott Harmath Sándor peasztarnoknak, a ki a kamara kedvezőtlen pénzügyi viszonyai között hónapokon át a sajátjait telezte az elnökség kintalásait. A kereskedelemügyi miniszter az elnökség kérésére értesítette a kamarát, hogy a Székelyföld háziipari és iparszakoktatási érdekeit érintő ügyek ezuttal is Sztereyi József iparfelügyelőnél lesznek beosztva, a mit a kamara örömmel vett tudomásul. Ugyancsak miniszter értesítette a kamarát, hogy a nyvatatos nyomtatványok és évi jelentések a gazdasági ügyekkel foglalkozó szakminisztériumok részéről a kamarának díjtalanul megfognak küldetni.

A kamara titkára Réthy Dezső, oly célból, hogy kamaránk kerületének ipari, kereskedelmi és általános gazdasági viszonyaival, közvetlen szemlélet utján is, tüzetesen megismerkedhessek, megkezdette rövidebb időszakokra beosztott körutazásait s a legutóbbi teljes-ülés óta fölkereste Udvarhely- és Csikmegyének egyes nevezetesebb piacait és vidékeit. Réthy Dezső titkár ez utjabban szerzett tanulmányairól és tapasztalatairól egy terjedelmes jelentésben számolt be a teljes ülésnek, jelezvén ebben, hogy az érdekeltek ez utjabban mindenütt meglegeződéssel fogadtak ama törekvést, hogy a kamara velük közvetlenül is érintkezésbe lépni, s panaszaikat ily módon is meghallgatni kívánja.

A tárgysorozat rendjén felolvasatott a kereskedelemügyi miniszter leirata, jmelvben arfól értesíti a kamarát, hogy meglegeződéssel vette a kamarának 1891. évi jelentését s az abban foglaltakat tanulmányoztatván, a kamara óhajait lehetőleg figyelmére méltatni, javaslatait pedig tárgyalás alá venni kegyes leend. S tényleg — mint egy újabb leirata tanusítja — a miniszter már is érdemileg foglalkozik a kamara jelentésében tett javaslatokkal; a mennyiben ugyanis arról értesíti a kamarát, hogy a székelyföldi a gyag, illetőleg fazakas ipar fejlesztése érdekében Korund községben f. évi május hó 10-től november hó 15-ig terjedő fazakas házi ipari tanfolyamot létesített, másrészt pedig a kamara területén, esetleg Székely-Udvarhelyen egy a gyagipariszakiscola létesítésének a kérdésével foglalkozik.

Ezzel kapcsolatban az elnök tudatta, hogy a kamara első évi jelentése a legszelesebb körökben magára vonta a figyelmet s elismerésöknek számosan írásban is kifejezést adtak. Használóan elismeréssel nyilatkozott a sajtó is e jelentésről s úgy a napi lapok, mint a szaklapok egy része bő ismertetéseket közölt róla, sőt itt-ott terjedelmes kivonatokban ismertette a kamarának a jelentésben foglalt óhajait és javaslatait.

A teljes ülés szakvéleményt mondott Székely-Udvarhely város új piaci helypénz díjzabása, a székelykereszturi mészárosoknak a husár kiszámítására vonatkozó föllebbezése, Nagy-Ajta község vásári állaspénz díjzabása, Kézdi-Vásárhely város husvágatási szabályrendelete, Előpatak, Csik-Szépviz, továbbá Gyergyó-Békás, Domuk és Zsedánpatak csoportosult községeknek a husvágás korlátozására vonatkozó kérelmük tárgyában.

A kereskedelemügyi miniszter tudatta a kamarával, hogy a m. kir. honvédség részére szükséges könnyű cipőkből 50,000 pár cipő a hazai kisiparosok részére van főtartva, és hogy e szállításban ipartestületi kötelek be tartozó kisiparosok vehetnek csak részt. Az elnökség ez ügyet széles körben köz tudomásra hozta ugyan, tekintettel azonban arra, hogy a Székelyföld iparilag legjelentékenyebb városiban ipartestületek még nincsenek, a kamara csak esetleges kivételes kedvezmény utján eszközölhetné ki, hogy e szállításban székely iparosok is részt vehessenek, mi iránt az elnökség a nevezett miniszter urhoz kérdést intézett. A kamara egyébként elhatározta, miszerint lehetőleg azon lesz, hogy iparosainkat a testülés és szövetkezés eszméjével megbaratkoztassa.

A kamara az elnök indítványára kimondta, hogy július és augusztus hónapokban közgyűléseket csak is rendkívüli esetekben fog tartani. Végül Gáspár Gyula levelező tag indítványára elhatározta, hogy a székelyföldi iparmuzeummal kapcsolatosan tervezett állandó székely házi ipari kiállítás létesítése érdekében, az e célra kiküldött bizottsággal egyetemben közre fog működni.

NYILTTÉR.

E rovat latu közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Nyugdíjaztatásom folytán a vármegyéből végleg eltávozom; — színtalan jó barátaim és ismerőseim mindenikénél személyesen búcsútiszteletemet nem tehetvén, azért fogadják mindnyájan e helyen is hálás köszönetemet a tanusított, szives barátságért s kérem tartásnak meg becses emlékképpen továbbra is engemet, ki mindig a legmelegebben gondolok e vármegyére s önökre, mint barátaimra.

Magamat újból is ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel:

Sieber István,

nyug. m. kir. esendő főhadnagy.

A kis lutri húzása.

Nagyszében, 1892. június 28.

49. 15. 12. 38. 48.